

II. ÉVFOLYAM.
10. SZÁM.
1884.

YÉG YDÉK.

PANGSOVA.
Vasárnap.
JUNIUS. I.

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZMIVELŐDÉSI HETILAP.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 5 frt. Vidékre 5 frt. 50 kr.
Fél „ 2 „ 50 kr. „ 2 „ 75 „
Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Beck I. papirkereskedése.

Idé küldendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden közlemények.

HIRDETÉSEK DIJJA:

Három hasábos petitsor 6 kr. Nyiltéri három hasábos petitsor 10 kr.

Bélyegdíj külön minden hirdetésért 30 kr.

Tanügyi tapasztalatok.

Szükségtelen is talán mondanom, mily nemes elhatározással s tettekkel kiható eszelekvési ösztönrel lép ki a tanítóképző intézetből a mai tanító-nemzedék az életbe. Bármennyire társjak is fel előtte tanárai azon újításokat, melyeket neki mint uttörőnek kell kezdeni és egyszersmind be is fejezni, vagy legalább a vége felé hova-tovább közelebb hozni, mégis hőshöz illőleg száll ki a sikra, elég bátorságot és képességet érezvén magában mindazon követelményeknek megfelelni, melyek a mai korban oly nagy mérvben vannak a tanítói névhez fűződve, hogy attól elválaszthatni szinte lehetetlennek látszanak. Alig merül fel valamely eszme, mely országra szóló leend, annak kivitelét egyedül a néptanítótól várják. Ilyenek: néptanító változtatás és szelidítsd meg a mindinkább lábrakapó rosz erkölcsöket! Lobogtasd a tudomány és felvilágosodás zászlaját! Javítsd meg hazád hanyatló közgazdasági viszonyait; szoktasd leendő polgárait takarékosra; képezz növendékeidből munkás, szorgalmas hazafiakat! Adj hazádnak bátor, hazaszerető harcosokat, kik megvédjék azt veszély idejében! Ennyi sőt még sokkal több ilyen feladat vár reánk, melyeket szent misszióknál fogva teljesíteni kell, ha a társadalmi igények szerint a tanítói névre számot akarunk tartani s arra magunkat érdemsíteni kívánjuk. Hogy mi egy ország tanítóerege s mily nagy horderejű annak hivatása, szépen van kifejezve hazánk egyik legnagyobb írójának következő szavaiban: „Magyarországot még egyszer meg kell hódítani s ezen hadviselés a néptanítóra vár!“ Avagy

Szépirodalmi csarnok

Herr von Mandelkern.

— Eredeti novellé. —

Írta: Marton János.

(Folyt.)

Ha a hölgyek, különösen ha még elég fiatalok és szépek, örömet mutatnak látásunkkor, ha megszorítják kezünket s kedves szavakat szólnak hozzánk, hátbizony az jól esik szívünknek. Nos hát én nekem is, noha nem vagyok hiru, jólesett ösmerősem figyelmes előzékenysége, miért is siettem azáltal viszonzni, hogy ajakamhoz emelve a még mindig bársony puha kacsókat, tiszteletteljesen hajtám meg magam előtte, mit a jelen volt vendégek, kik kimértnek, sőt olykor tán ridegnek ismertek, kitüntetésnek látszottak venni s mert a világ még a Herkules-füldőben is világ marad és külsőségek után itél, hölgyemet magaskörű asszonyságnak lenni vélték, minek aztán az volt a következménye, hogy az egész ivad alatt előzékenyek s udvariasak voltak irányában s szívesen keresték fel különben is élénk s érdekes társaságát.

— Asszonyom, — felelék most kérdésére, — ön tudja, hogy több évig külföldön voltam, honnan vissza térve, a fővárostól meglehetősen távol fekvő birtokomra siettem, mely felette elhanyagolt állapotban a nagybátyámtól rám maradt. Most annak rendezésével foglalkozom s mert a gazdálkodás, meg kedvenc tudományom művelése egészen elfoglalt, fel nem kerestem a társaságot s az előttem annyira kedves fővárost. Boesánat tehát, asszonyom, hogy önöket mind

a „legnagyobb magyar“ szavai: „Magyarország nem volt, hanem lesz!“ nem vonatkoznak-e első sorban reánk tanítókra? Kossuth nagy hazánkfia mily gyönyörű szavakkal cesetelte a néptanítói nevet egy fővárosi tanítóhoz intézett levelében. Bizony gyönyörű s hangzatos szavak. Valóban büszkéek lehetünk, hogy oly fontos tényezőkkül ismertetiünk el. Azon szavak lelkesítsék a nemzet napszámosait jelenleg még sok esetben rít hálátlansággal fizetett önfeláldozásaikkal járó fáradozásaikban.

Azonban azon világ, mely a kezdő tanító előttideig-óráig oly sokat ígérőnek mutatkozott, rövid idő alatt bemutatja magát egész valódiságában, vagyis jobban mondva, a tetterős tanító élénk eszelekvési hajlana legtöbb esetben hajótörést szenved az őt környező és meg nem értő emberek elfogultságának köszikláján. — Nemcsak az ugynevezett félműveltek, de a műveltségre határozottan számot tartók között is vannak olyanok, akik nem tudják vagy nem akarják eléggé méltányolni a hivatásának mindenben megfelelni akaró tanító működését. Ahol egyes tudákos, itres fejű tanügy „kapacitások“ arrogálják maguknak a tért, léptenyomon akadályokra talál a lelkiismeretes s önzeteres tanító, ha valami újításhoz fog és csak azért is utjába állnak s gáncoskodnak törekvéseiben, mert önzeteres, aki a maga szakmájában önállóan kíván működni. Nem akarják elhinni az e fajta, „álarczot viselő alpaedagogusok, hogy úgy értenek a tanügyhez, mint a hajdu a harangöntéshez. De hogy a világ előtt e téren való semmisségük ki ne látszassék, játszájk a paedagogus szerepét olykép, hogy a derék, képzett tanító általuk meg nem értett törekvéseinek minden alkalommal

eddig felnem kerestem. Hibámat legközelebb helyre hozom. De kérem, parancsoljon helyet foglalni s mutassa be kedves gyermekeit. Mert nem de, ezek gyermekei?

— No, az igaz, hogy ön, Alfréd, kedves egy ember, — szolt ösmerősem mosolyogva, mi alatt oldalomon helyet foglalt, — fogadni mernek, hogy ön nem tud más lenni, mint udvarias. Tetőtől talpig világfi.

— Asszonyom, ön megszügyenit, mert én igazán nem emlékszem, hogy e, különben kedves bókot, mivel érdemeltém volna.

— No hátén megmondom mivel, ha már olyan kívánsi. Én még tegnap jöttem Mehádiára. Ma reggel megjelentem a kútnál, a séta téreken, délben a table d'haute-nál, délután a parkban és a gyógyteremben, de ha ön azt hiszi, hogy a tisztelt hölgyvilág előzékenyen fogadott vagy csak észre is vett, akkor esalodik. Néhány impertinens pillantás, néhány még impertinensebb mert hangos megjegyzés után, mik gyermekeimre vonatkoztak s azért kétszeresen sértők valának, mindenütt egyedül maradtam.

— Nos? kérdém, nem egészen értve szavainak czélszátát.

— Nos hát mióta ön udvariassággal közeledett hozzám, hát nézze meg ugyan azokat a büszke asszonyságokat, kik körül foglaltak, nem találja-e, hogy tekintetök, mit reám vetnek, esupa édesség és előzékenység. Oh, én jól ismerem ezeket az önhitt teremtséket, kik az embert vérig tudják kizozni. Azért hát fogadja köszönetemet irányomban udvariassága miatt.

És itt gyöngéden megszorítá kezemet.

Ime egy asszony, még pedig fiatal és szép

gátot iparkodnak vetni. Ha pedig az ő agya furt fejökben valami csodabogár szülemlik meg, azt minden tétova nélkül el kell fogadni a szegény tanítónak, mert ő csak tanító. Egy olyan személy, a kinek szerény megélhetési viszonyaival meg kell elégedve lenni s tudományán kívül semmi eszköz nem adott rendelkezésére, hogy a tanügyben hivatalan sáfárkodókat meglegcékzethetné. — A legtöbb laikus úgy vélekedik még mai nap is, hogy a tanító hivatása csupán az iskolai négy fal közzé van utalva, azonkívül az ő működése megszűnik. Szerintök a tanítónak iskoláján kívül nincs egyéb kötelessége, mint minden anyagilag különb, de szellemileg kezdetleges embernek térdét-fejét hajtani; akarát másokénak pedig alárendelni, hivatalával járó kötelességének tartsa, mert ellenkező esetben kigyót-békát kiáltanak a szót nem fogadó makranczos tanítóra. Polgari jogait a magasabb sugallat szerint tartozik gyakorolni, mert ő saját meggyőződését nem követheti, hisz ő csak tanító, akinek mindenki parancsol, míg ő senkinek. Az ő feladata az alázatosság erénye. Nem gondolják meg az ilyen elfogult atyafiak, hogy az újabb tanítónemzedék nagy része tudományilag már annyira van képezve, hogy a társadalmi és polgári élet bármely irányával szemben magának díszes állást s tisztességes nevet vivhat ki; nem gondolják meg, hogy a mai kor tanítói nem magánérdekszolgák többé, hanem néptanítók. Már maga e név is lelkesedéssel tölt el mindenkét, aki azt viseli s lelkesítőleg hat arra, amire törekedni szent kötelesség. Demagasztos hivatásunkban csak akkor járhatunk el eredményteljesen, ha polgártásaink részéről nem

asszony, ki megköszöni tartozó kötelességünket, a hölgyek iránti udvariasságot.

E szerénységben oly kedvesség rejlik, oly jó hatása van szívünkre, hogy szinte érezzük üdőségét s mert lépten nyomon találkozzunk hölgyekkel, kik annyira önhittek, annyira követelők, hogy királynői hódolatokat igényelnek tőlünk, pedig hát ha meghódítottuk őket, pipafüstöt, meg közönséges bókokat is eltérnek, — hát bizony kell, hogy kedélyünk felvidámuljon, midőn oly asszonyt látunk, ki velünk úgy beszél, mint a hogyan gondol.

Hiszen igaz, hogy az, ki hölgyemet nem ismerte s most megtudta volna, miszerint az nem más, mint Mandelkern Jónás zsidó nagykereskedő valóságos neje, hát bizony azt mondaná, miként a zsidó asszonyságnak volt lényeges oka rá, hogy hozzám úgy szöljön, mint a hogyan szolt, mert ami való, való, Tisza eszláron nem rég folyt egy csűf per, melyben a zsidóságot oly borzasztó dolgokkal vádolták, hogy a babonás embereknek szinte borsodzott a hátok tőle, — no de Mandelkern Rozália asszony nem ezért tette, a mit tett, szerény volt ő mióta őt ismerem, már pedig az nem volt éppen tegnap, hogy legelőször láttam, épp tehát azért szivemből, lelkemből tisztelem őt s nem engedem, hogy bárki is görbe szemmel nézzen reá.

— Ön, kedves Rozáliám, — szölek halkan, — udvariasságomat köszöni meg; hát elfelejtte-e már, mily édes órákat szerzett kedgyed egyszer nekem?!

— Ne legyen ön hamis, — szolt Mandelkerné, felemelve legyezójét, hogy pirulását eltakarja, — a vagy azt gondolja ön, oly könnyen elhiszem, hogy ön gondolt valaha rám?

akadékoskodással, hanem nemes és édes hazánk jövő boldogítására irányzott eselékvesz-inket megillető méltánylás és istápolásban részesítettünk.

A fentebbiekben röviden elmondtam azon keserűen tapasztalt dolgokat, melyek — sajnos — még igen sok helyen fordulnak elő a tanügy kimondhatlan kárára. Azon tanító, kit a sors olyan körülmények közzé vetett, valóban sajnálatra méltó, mert annak csak a neve tanító, de tetteiben nem az, aminek lennie hivatva van. Mily roppant különbség van egy említett viszonyok között álló iskola és egy olyan közt, ahol a tanító korlátlanul, minden idegen befolyás nélkül intézheti iskolája belügyeit. Ő magának pedig szabad és lehet állása vesztélyeztetése nélkül legjobb meggyőződését követni tantermén kívül is. Ily helyen áldás sarjadzik a fáradsággal ellíntett magból; míg amott dudva és gyom veri fel tanyáját az avatatlan kezek által megmunkált talajon; amott nem tehet kísérletet a szegény polgárok jólétének emelésére, mert ha tesz, akkor a tanító hatalmas emberré válik, a hatalmat pedig féltékenyen őrzik az őt pórázon tartó előjárói; emitt szabadon érvényesítheti tudományát, beavatkozhatik a köztigye-ekbe is, és azért községe haladni fog a jólét felé, nem pedig visszacsúszni attól, aminek mindenestire történni kell ott, ahol a tanító működése egyesek által meg van békítva. A bitorolt hatalom a tanügy terén sem lehet áldásos.

Öröm olyan iskolát vezetni, melynek iskolaszéke intelligens, valóban művelt egyénekből áll, kik képesek és készek a tanítót mint szakembert tisztelni, becsülni. De minden község soha sem lesz azon helyzetben, hogy tanügye élén olyan személyek álljanak.

Az ily körülményeken csak úgy lesz segítve, ha az állami felügyeletnek megadjuk teljes érvényét és maga az illető tanítótestület összetartás, önérvényesítés együttartás által féltékenyen őrzik súlyját és tekintélyét!

— th — ly.

P ü n k ö s d.

Üdvöz légy piros pünkösdi, örök fényű ragyogással, magasztos diadaloddal, csodás mámoroddal! A világ oly rohamosan, oly vakon, halad a jelenben, szekerének nyikorgó forgása oly kelemetlen, terhes-kábitón hat a lélekre, hogy jól esik egy kis lágy zökkenés egy kis nyugalmas megállapodás, kis visszatekintés a múlt egy fényes pontjára, a mely a lelket emeli, de meg is nyugtatja, szívet, elmét gerjedelemből hoz, de oly gerje-

Jobb kezemre szívemre téve, balkezemmel kissé reszkető kacsóját gyöngéden megszorítva, lágy hangon felelek:

— Higyje el, kedves Rózáliám, hogy én nemcsak udvarias, hanem háladatos is tudok lenni, és mert én kegyedet igazán, szívből szerettem, hát elhiheti, hogy bárhol is valék, mindenkor kedvesen emlékeztem kegyedre és azon órákra, miket oly boldogan együtt töltöttünk.

— Pedig lássa, a ki nem ismer, beh kacérnak rosznak tartana engem, és mégsem vagyok sem kacér, sem rosz s a mi történt, a körülmények kifolyása volt s ugyszólván megállapítá férjem boldogságát, kit noha nem tudtam amúgy szívből szeretni, de tiszteletemet soha sem vontam el tőle. Esküszöm az élő Istenre önnek, kedves Alfréd, hogy az óta férfiesők nem érinté ajakam s én hiszem, hogy azért, a mit tettem, az ég nem fog kárthatatni.

— Nem, szólék megindulással ismét ajakamhoz emelve kezét, őnt igazán a viszonyok hozták rá, hogy vétkezzen, ha ugyan a szívből jövő igaz szerelmet s odadást vétéknek lehet nevezni s higgye el, a ki úgy ismerné mint én, épp oly tisztelettel viseltetnék kegyed iránt, mint én az imént tevém és tenni mindig fogom. Nézzen különben kegyed széjjel, a jelen levő hölgyeknek majd nem felét ismerem s noha kedves, gyöngéd férjeik vannak, kik miattok élnek halnak, noha rájuk nézve a viszonyok egészen kedvezők, mégis majd mindegyikük megcsalja őket s udvarlókul olykor üresfejű, egészen közönséges embereket fogad.

— Emlékszik ön, Alfréd, ama könyvre, melyet furdói első találkozásunk alkalmával küldött és én elég bohó voltam azt végig elolvasni.

delemben, a melyben a mennyei boldogság édeni elő-ize buzog.

De hajh, mi nehéz, zavartalanul neki adnunk magunkat e gyönyörűsége nap boldogító szemléletének! Mily bajos magunkat visszaképzelnünk amaz idő magasztos légtörébe!

Az „apostolok“ ugyan most is szerzte mennek, prédikálnak üdvösséget, de hogy tudjuk már most, melyiknek hite által üdvözöljünk? A lelkesedés szerzte tán nagyon is nagy, de nyilvánuló jelenségei itt ott nagyon kétségesek, vajjon a szent lélektől valók-e. A mámor, „mintha édes bortól részegedtek volna meg,“ tán nagyon is való, s minden képies értelmet kizáró. A gőzölgő, sőt vérben pirosuló fejek ama csodás lángnyelvektől eltérőleg vajmi könnyen egészen kézzelfogható természetes okokra vezethetők vissza. Az a jeruzsalemi gyülekezet a világ minden részéből jött hívőkből alakult össze, a kik száz féle nyelvet beszéltek: s ime mégis megértették egymást. Mi egy anyától tanult nyelven vagyunk s — ime még nagyobb csoda! — még se értjük meg, vagy félre értjük egymást.

Pünkösdi hajnal, mégis vesd nyájasan aranyos sugaradat a kortesvilág mámorára! Bár füsttel, borgözzel vegyest, mégis ugyanaz a szikra lobog benne, a mely ama pünkösdi gyülekezetben szent lángként lobogott. Bar önérdékkel, hiúsággal salakosan, mégis van benne valami amaz örökragyogású nap mámoros ihletéből: lelkesedés egy eszméért, a haza dicső eszméjéért, buzgólkodás egy igének testté teremtésében, a hon erőssé, holdoggá tételében, tevékeny aggodalom, de egyszerűen termékeny hit is a haza, a szabadelvű eszmék jövője iránt!

Különösen pedig ragyogtasd fényedet azokra s töltsd el törhetlen bizalommal őket, a kik tiszta szívvel lelkesednek amaz eszméért, nemesen buzgólkodnak amaz ige megtestesítésében és komoly, bölcs hittel vannak ama jövő iránt!

HELYI HIREK.

* **A gr. Ráday Gedeon**-hoz, a panosovai kerület volt képviselőjéhez ragaszkodó városunkbeli szabadelvűek mult vasárnap a Wiedmann-féle sörházban választógyűlést tartottak. Meglehető számmal voltak jelen s P. Graff V. ur a szabadelvű párt volt elnöke nyitotta meg. Kikiáltották újra elnöknek, Gromon Dezső kormánybiztos urat pedig az ő indítványára tiszteletbeli elnöknek. A gyűlés aztán hangos éljennel gr. Rádayt kiáltotta ki képviselőjelöltnek s rögtön megválasztották a végrehajtó bizottságot, azzal a megbízással, hogy a nem épen kedvező viszonyokhoz képest szívós tevékenységet fejtessen ki. Ez meg is kezdte működését, remélve főképp, hogy a helyb. német „kormánypárt“ és szerbség hozzácsatlakozik. Ezek azonban ez irányban lanya, határozatlan hangulatot mutattak, a mint halljuk, főleg azért, mivel Ráday nem fogadta el előre, föltétlenül a nagykikindai programot, közben aztán csütörtökön a nemes gróftól level

— Emlékszem, édes Rózáliám. A könyv a rómaiak családi viszonyairól szólott s ama jelenséget vette bírálat alá, mely szerint az a nő, kinek gyermekei nem voltak, megvétel tárgyá volt. Kegyed tudja, hogy a nők annyira ostromolták a miatt a szenatust, míg erre vonatkozólag kiegészítő törvényt nem hozott.

— Ez a könyv még mindig bírtokomban van és én a világot sem válnék el tőle, mert az győzött meg arról, hogy nem csak szívem sugalmát követem, midőn szavának hiszek, hanem némileg kötelességet is teljesítek. Ugy-e, Alfréd, ön azért soha sem vetett meg s mostem fog félre érteni, ha egész őszinteséggel kimondom, hogy én is nagyon gyakran gondoltam önre. És most bemutatom gyermekeimet, kiket életemnél is jobban szeretek.

Erre sorra bemutatta gyermekeit, kik megjelenésük után itélve, kitünően voltak nevelve s szemökből, egész lényökből erő egészség látszók.

— Miért nézi úgy meg a legidősebb fiamat? kérdé gyöngéd pirral, ő kissé élénk, nem de? de azért a legkifünőbb tanuló, és már a 2-ik latinba jár, noha még csak holnap után lesz 9-éves.

— Hogy hívják, kérdém, szememet még mindig a fiu ragyogóan mosolygó szemébe mélyesztve.

— Alfrédnek, felelé Mandelkerné mosolyogva.

Erre hirtelen felemelé karpereczét, megnyomta annak egyik gyémántkövét, mely műtetre a karperecz szétnyitván, egy miniature arczképet mutatott.

— Ismeri ön ezt a képet, Alfréd?

— Rózália, hogy jutott ön ezen képhez, kérdém reszkető hangon, mint hogy e képen gyermekkori arcomra ismerem.

— Nagy bátyja, ki utóbbi időben pénzbeli össze-

érkezett, a melyben kijelenti, hogy a képviselői bizottságot nem fogadja el. Most a párt, — a hogy értesülünk — föltétlenül Dániel pártjához készül csatlakozni.

* **Dániel Ernő** ma kezdi meg körútját a kerület községeiben. Pancsován holnap este 7^{1/2} órakor a Weifert sörházban tartja programbeszédét. Utána ugyanott bankett.

* **A képviselőválasztás** a panosovai kerületben június 13-ára határozottatott.

* **Nagy zenés mise** lesz ma a róm-kath. templomban, Diabelli C-dur miséjének s egy harmonium kísérettel járó bariton-szóloffertoriumak előadásával.

* **A vojloviczi erdő** ügyére nézve várható, hogy az Pancsova városa óhajának értelmében fog eldönteni. Ugyálszik ugyanis, hogy a kormánybizottság is elláll az erdő kiirtásához való föltétlen ragaszkodásától, miután úgy is aligha lesz lehetséges 3 telepes községet létesíteni.

* **A gymnasiumi épület** ujjáépítése valószínűleg még a nyáron meg fog kezdeni, miután a miniszterium a gymnasiumi alap felhasználása körül szerencsés módot talált. Az építkezés ideje alatt az intézet egy része a régi honvédkaszárnyába tétetnek át.

□ **Hozta isten őket!** Szombaton virradólag érkezett meg a bukovinai — szentandrásai székelv-csángó község utolsó szállítmánya. A 226. személyből álló csapat vig szó mellett sietett — élén fáradhatatlan lelkeséggel Tomka K. urral — új tűzhelye, Hertelendyfalva felé, a hol a hosszú úttól kifáradtakat, rokoni és baráti karok várták. Hogy az ősi székelv radinásoknak hujja nem volt, talán mondanunk se kell. A még el maradt nyolcz család, hétfőn érkezik ide.

* **A gyurgyevói csángók** Gyorokon, új telepükön, megérkeztek s az egész vidék kiváló vendégszeretettel fogadta és mindenben kezökre jár, hogy lehető kényelmesen megtelepedhessenek. Gyurgyevó határa pedig most ismét a megyéhez csatoltatott, s a panosovai járásba kebeleztetett.

* **Erdős József** urat a helyb. ref. lelkész készítik — a hogy az Újvidék írja — a sóvé-étek a Trieszthe megválasztott Venetianer helyett papjoknak elválasztani.

* **Új 50-es bankköték** becsatolt ki a közös pénzügyminiszterium egyetértve a magyar és az osztrák tartományok kormányával. A jelenleg forgalomban lévő 50-esek 1885. máj. 31-éig minden áll. pénztárnál és hivatalnál fizetés fejében még el fogadtatnak.

* **Az önk. tüzoltó-egylet** tagjai holnap reggeli 6 órától 9-ig — ha kedvező idő lesz — ez évi zárgyakorlatokat tartják meg.

* **Német színház** nyílt meg ismét a „Nap“ vendéglő kertjében a Duba ismert jó társulatának előadásaival. Többnyire társadalmi és népszínműveket játszanak, mint tavaly, s az akkori olesó belépti díjak mellett.

* **Ügyes esernyőcsinálót** és javítót ajánlhatunk saját tapasztalatunk után a t. ez. közönségnek. Tradler Arminnak hívják, s lakik a főúton a Bauer-féle gyógyszer-tárral szemben; olesón és solidul csinál új esernyőket, meg borít és javít avultakat.

köttetésben állott férjemmel, adta ide s minthogy én ugy találtam, hogy a kép nagyon is hasonlít első gyermekemhez, hát lám gyémántok közé foglaltam és karomon hordom. Haragszik ön azért, Alfréd?!

— Kegyed a világ legkedvesebb asszonya s én mélyen érzem, hogy ön engemet, ki oly érzékenyen csalódtam ma boldoggá tett. Fogadja érte legmélyebb köszönetemet s legyen meggyőződve, hogy soha sem szünök meg kegyedet tisztelni és szeretni.

Erre édes csókot nyomva a kedves kis Alfréd homlokára, tiszteletteljesen hajtám meg magam Mandelkern Jónásné előtt és a megindulástól tántorgó léptekkel hirtelen oda hagytam a gyógytermet.

(Vége köv.)

Magyar tud. akadémia.

(G. Széchen Antal emlékbeszéde Mailáth György fölött.) —

Az akadémia hétfői összes ülésén a konzervatívek egyik kiválósága, Mailáth György fölött tartott emlékbeszédet a konzervatívek egyik mély elméjű és nagy szerepet vitt tagja, gr. Széchen Antal. A gyászos halállal kimúlt országbírónak politikai egyéniségét festette főképen. Az emlékbeszéden a barát, az elvtárs iránti mély megilletődés rezeg végig. Közöljük belőle a jellemzetes részt:

Mailáth György soha sem került nyilvános életbe beható vizsgálatát és megbírást: soha sem tagadt el semmit multjából: nem igényelt esalhatatlanságot, de nyugodtan bizott meggyőződéseinek komolyságában és indokainak tisztaságában. Letette azok bizonyítványát azon mély hatású beszédben, melylyel az 1861-diki országgyűlés végnapjaiban, magatartását

* **Időjárás.** A bécsi es. kir. légtűntetani észlelde igazgatóságát, kérésének megfelelően, a helybeli észlelde főnöke naponként sürgönyileg értesíti az időjárás tényezőiről. Nevezett észlelde ezen szíveséget a nemzetközi időjárásbulletin megküldése által viszonzja. Mint halljuk ezen bulletinnek az érdeklődő közönség számára is hozzá férhetővé fognak tétetni! Addig is míg az megvalósulna lapunkban közöljük a szombaton reggel érkezett:

Bécs. máj. 29. Éjszaka nyugati szelek, változó felhőzet, nelyenként esapadékkal, várhatólag a hőmérsék lényeges változása nélkül. —

* **A helyi hajók** menetrendje Pancsova Belgrád-Zimony közt máj. 20-tól a következőképp állapított meg:

Pancsováról indul reggeli 8, déli 12 és esti 6 órákor Zimonyból 6, d. e. 10 $\frac{1}{2}$ és d. u. 3 $\frac{1}{2}$.

* **Újvidéken** a Tóth Béla szintársulata játszik pár hét óta, s fenntartása ott is csak úgy volt biztosítható, hogy az ügyért buzgó egyesek nem rösteltek a közönség közt szerte jární és a bérletekre előfizeteket gyűjteni! Így legutóbb is az igazgató 6 új bérletet nyitott volt, a melynek sikerét két nemeskeblű hölgy: K. Bölesfeldi Róza és Frankl Istvánné biztosították 70 előfizetőt gyűjtve. Az előfizetők közt — a hogy az Újvidék különösen kiemeli — több kiválóbb szerb polgár is előfordul.

* **„Neue ungarische Schulzeitung“**-ot indított meg Újvidéken Peter Grassl pensionált magy. kir. professor. A kezdetből csak annyi a charakteristikus, hogy ignorálja sőt ügylátszik egészen távol akarja magát tartani a magyar tanügyi mozgalmaktól. A szerkesztő neve és mivolta után pedig ha nem is féltő, de legalább várható, hogy a „Bácsbodrogher Presse“ szellemében fogja megbeszélni, tán jobban mondva, piszkálni a magyar oktatás ügyeit és szellemét.

* **Érdekes indítvány.** Sopronmegye közgyűlése elé Sztattler János biz. tag azt az indítványt terjesztette be: hogy mivel a magyar állam hivatalos nyelve a magyar, határozza el a megye, hogy a 76. gyalogezred hadkiegészítő parancsnoksága, a mely a hatóságokhoz intézett iratait eddig német nyelven szerkesztette, azokat ezután magyar nyelven szerkesztsze és küldje az egyes hatóságokhoz.

* **Vörösmarty összes műveiből,** a melyeket Mehnert Vilmos füzetekben ad ki, megjelent az 5 és 6 füzet, befejezőleg adva a nagy költő lyrai és vegyes költeményeit. A 6-ik füzetben Gyulai Pál jegyzetei vannak az eddigi költeményekhez. A derék és olesó kiadást ismételve ajánljuk a mivel közönség figyelmébe. A vállalat helyben Beck J. nél, lapunk kiadójánál rendelhető meg. Egy füzet ára csak 25 kr.

Szegeden vasárnap felszentelték az új reform. templomot, a mely rendkívüli díszszel ment végbe. Jelen volt Tisza Lajos gr., gr. Ráday Gedeon, Szász Károly, br. Fehérváry tbb. — Ugyanott hétfőn a királyhalmi királyszerződés nagy ünnepélyességgel leplezték le.

Ő Felsége a héten át is Budapesten több rendű szemlét tartott és kihallgatásokat adott. Most pedig Sopronban jár az ottani tiszt leányárvaház megnyitását.

az októberi diplomával szemben indokolta, és az 1865-diki magas trónbeszéd mindig fényesen fog tanuskodni azon politika szelleméről és irányzatáról, melyet az ő kancellársága volt hivatva kezdeményezni. Szónoki képessége daczára nem volt az elméleti fejtegetések embere. De azért politikai működése nem nélkülözötte a rendszeres egyöntetűséget. Két sarkkövön alapult az. Magyart volt ő első sorban, minden érzelmeiben, felfogásaiban, meggyőződéseiben. Midőn a megerősített birodalmi tanácsban kijelentette, hogy Magyarországhban csak magyarokat ismer, ezen nyilatkozata nem volt részéről, a fajtárelmetlenségnek vagy elbizakodásnak kifolyása, melytől senki sem állott távolabb, mint ő, mit a horvát kérdésben ismételve bizonyított; de azon határozott meggyőződésének, hogy Magyarország egy közjogilag egységes ország, melynek politikai magyar nemzetiségét a századok történelme megállapította. Egy főálló, melyen gyökerezett ténynek tekintette azt, mely keretén belül semmiben sem zárja ki a méltányosság igényeit, és melynek létezését elvont elemek alapján megingatni, vagy azoknak fölládozni se nem lehet, se nem szabad. Régi alkotmányunk nemesi kiváltságai kétségkívül ezen tény megalakulásának egyik leghathatósabb lényegét képezték. Mailáth György magyar szempontját a gyakorlati politika terén, kiegészítette azon mély, megingathatatlan meggyőződése, hogy összeköttetésünk a monarchia többi országaival nem történelmi esetlegesség, nem Magyarország önállóságának csak megszorítólag és nemlegesen ható korlátozása, hanem az európai nemzetközi viszonyok igen pozitív tényezője, melynek, mint olyan határozott, csak közös erővel megoldandó föladatai voltak, vannak és lesznek. Ezen két szempontnak

Vasuti menetrend

Érvényes 1884. május 20-tól.

ÁLLOMÁS	Gyors-vonat	Személy-vonat	Vegyes-vonat
Zimony-ból indul	2.46	11.38	6.40
Batajnicsa	—	12.06	7.15
Új-Pazua	—	12.20	7.32
Ó-Pazua	—	12.36	7.52
Indjiáról Mitrovicznak	3.31	1.01	8.21
Bečka	—	1.26	8.49
Karlócza	4.14	1.58	9.23
Petervárad	4.26	2.13	9.39
Újvidék	4.43	2.36	10.03
Verbász-Küla	5.27	3.54	11.24
Szabadka	6.40	6.07	2.05
Kiskörös	7.59	7.51	4.23
Budapestre érkezik	10.10	10.58	8.15
Budapest-ről indul	7.30	5.50	6.40
Kiskörös	9.38	6.41	10.51
Szabadka	11.01	9.00	1.28
Verbász-Küla	12.05	10.58	3.29
Újvidék	12.55	12.22	4.52
Petervárad	1.06	12.37	5.08
Karlócza	1.18	12.52	5.27
Bečka	—	1.29	6.04
Indjiáról Mitrovicznak	2.00	10.40	—
Indjiáról Zimonynak	2.03	2.14	6.36
Ó-Pazua	—	2.31	6.56
Új-Pazua	—	2.48	7.16
Batajnicsa	—	3.03	7.33
Zimonyba érkezik	2.45	3.30	8.07

A bekerített óraszámok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli órákat jelölik. A kövören nyomtatott állomásokon étterem is van.

Felelős szerkesztő: **Wigand János.**

Főmunkatárs: **Dr. Fináczy Ernő.**

Kiadótulajdonosok:

Wigand János és a „Beck & Koszanic“ cég.

HIRDETÉSEK.

4369. szám

1884.

HIRDETMÉNY.

Páncsova városra vonatkozó kataszteri munkálatok a kir. kataszteri igazgatóság által megküldettek, azok jelen hirdetmény

kiegyenlítése és egyesítése volt kormányzati működésének vezéreszméje.

Konzervativnak akart tekinteni egész életén át, és az is volt a mennyire a történelmi alapok tisztelét, a főmálló viszonyok óvatos kimélését, a gyakorlati élet tényleges föltételeit és igényeit soha szem elöl nem tévesztette, de élénk érzékkel birt egyszersmind a kor és fejlődésének jelensége iránt is, melyeket előítélet nélkül felismerni és méltányolni iparkodott.

Midőn 1865-ben az 1861-ben megszakadt országgyűlési tanácskozások fonala ismét fölvétetett, a helyzetnek egy hatalmas, döntő tényezőjével látta magát szemben: Deák Ferencz föllépésével és nyilatkozataival. Teljesen fölismerete annak jelentőségét, és államférfiúi fölfogással és elhatározottsággal abban kereste működése szempontját. Nem mintha köztük nem léteztek volna véleménykülönbségek; de erősen meg volt győződve, hogy Deákkal, és Deák által remélhető.

Midőn az események menete és a kiegyezési tárgyalások bevégzését mind inkább sürgetővé tette, Majláth György első sorban Deák Ferenczet vélte hivatva a döntő tanácsok megadására. Megmaradt ugyan egyelőre közvetítőként főkanzellári állásában, de mily mértékben gyakorolta azt, voltak és a mennyiben voltak, miben voltak aggodalmai és milyen nézetei a czélba vett megoldás némely alakzatai és részletei iránt, mennyire ragaszkodott azokhoz, vagy mennyiben és mikor mondott le érvényesítésekről, mind ezt az akkori beavatottakon kívül, ha valaha, csak a későbbi történelem fogja fölvilágosíthatni.

Az 1877-ik és 1878-ki kiegyezési tanácskozások alkalmával, még egyszer hivatva látszott akcióba lép-

első megjelenésétől számítandó 60 napon át, vagyis 1884. évi Junius hó 1-től 1884. évi Julius hó 30-ig a városi adóhivatal helyiségében betekintés végett kitéve lesznek, hogy minden birtokos bármikor teljes meggyőződést szerezhesen magának minden egyes földrészletnek a munkálatokban miként történt felvételéről.

Figyelmeztetnek tehát e város határában fekvő ingatlanok birtokosai, hogy netalán felszólamlásaikat személyesen vagy meghatalmazott által a városi adóhivatal adószedőjénél, Radivojevics Sándor úrnál irásban vagy szóbelileg az értesítvény kézbesítésétől, vagy annak postára tetelétől számítandó 60 nap alatt terjesszék elő, mivel később érkezett felszólamlások tekintetbe nem fognak vétetni.

A felszólamlás tárgyai a következők lehetnek:

- ha oly földrészlet, mely földadó tárgyát nem képezi, mint adóköteles soroztatott, vagy ha adóköteles földrészlet kihagyatott;
- ha valamely földrészlet többször, vagy ha nem a saját községe telekkönyvébe igaztatott be, ugyszintén, ha a tulajdonos hibásan van bejegyezve;
- ha a térfogat hibásan tétetett ki;
- ha a földrészlet nem a megfelelő mivelési ág alá soroztatott;
- ha a földrészlet nem a megfelelő minőségi osztályba soroztatott;
- ha a földrészlet a járason belül fekvő határozottan megjelölendő más földrészlettel összehasonlítva egyenlőtlenül soroztatott.

Páncsován, 1884. évi május hó 29-én.

3—1 **Christian Antal,**
polgármester.

1082 szám

tlkvi 1884.

Árverési hirdetmény.

A páncsovai kir. törvényszék mint tlkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a páncsovai kir. ügyészségnek mint kincstári képviselőnek végrehajthatónak kérelmére 63 frt. 46 kr. tőke követelés eddig megítelt 1 frt. 50 kr. végrehajtási valamint ezen árverési kérvény után megállapított költség behajtása végett Jovanovics Péter opovai lakos végrehajtást szenvedőnek lefoglalt és az opovai község 801 tjkönyvi lapon felvett következő ingatlanai végrehajtási árverés alá kerülnek, u. m. a 152 hr. szám alatti 2 hold II oszt. szántó 314 frt. becsértékben, összesen 314 frt. becsértékben.

ni. De a politikai helyzet tényezőinek és elemeinek komoly és minden oldalról mérlegelése, inkább még mint a haladó kor intő szava azon állásában marasztalták őt, melyben távol minden tényleges befolyástól, a közügyek vezetésére ép úgy, mint a pártok küzdelmeitől, a közérzelem által mégis olyannak tekintetű, kinek szava nyomatékkal bírad mindenki előtt, valahányszor korona és ország legfőbb érdekeiről leend szó. Felséges urunk által, kegyének legfényesebb jelenvényeivel, Szent István rendje nagy keresztével és az arany gyapjuval kitüntetve, birói hivatásának és a főrendiház elnökségének szentelte oly váratlanul megszakított élete hátralévő napjait, összekötte hivatalos teendőinek némelykor lesújtó halmazával: a hazai irodalom iránti azon élénk érdeklődést, melynek a m. t. akadémia mind anyagi mind szellemi fölkarolásában, ismételve volt tanuja. A Kisfaludy-társaság, a történelmi társulat nem kevésbbé részesültek érdekeknek és működésöknek rokonszenvező méltánylásában. Karöltve jártak avval a művészeti szellemnek élesztésére és ápolására irányzott törekvései.

Egy reménydus ifjuság és boldog családi élet követte és kísérte ugyan Majláth Györgyöt pályájának egy nagy részén át, a külső siker fénye is, melyről báró Sennyey Pál elvarátjának gyászos ki-multa fájdalomában oly találólag írta nekem: „Semmi sem jellemezte oly annyira egyéniségét, minthogy minden siker, melyet aratott, mindig és mindenki által, tulajdonságai természet szerű és magától értető következményének tekintett. Ebben a tekintetben is ő volt hazánkban a tekintélynek talán utolsó képviselője.“ — De ő is ismerte az élet harczeit és csalódásait, érezte bő mértékben egy vilharos korszak küzdelmeinek fulánkjait, és a lélek felindulásait, melyek egy emelkedett szellem és nemes kedély majdnem elválaszthatlan kísérői. A sír földi örömeit és fáradozásait, küzdelmeit és sikereit.

Az árverésnek a megállapított árverési feltételek szerinti megtartására 1884 évi Augusztus hó 2-ik napjának délelőtti 9 órája az opovai község háznál határnapul tüzetik ki.

Az árverésre kitett ingatlanok magasabb ígéret hiányában a fent érintett határnapon becsáron alól is a legtöbbet ígérőnek eladatni fognak.

A kikiáltási ár az elárverezendő ingatlanok becsértéke, annak 10% százaléka pedig a bánatpénzt képezi.

Kelt Pancsován a kir. törvényszék mint tlkvi hatóságnak 1884 évi martius hó 31-én tartott tanács üléséből.

Lemberger, Hergloz,
jegyző. 1—1 elnök.

2480 szám.
tlkvi 1884.

Árverési hirdetmény.

A pancsovai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a pancsovai Gk. urszínváltozási egyház végrehajtatónak Wuies Panteleon, (Pántá) pancsovai lakos végrehajtást szenvedett elleni 1000 frt. tőkekövetelés ennek 1883. dec. 31-ig lejárt 8% kamatai vagyis 307 frt. továbbá 1884 évi Január hó 1-ső napjától járó 8% kamatai 11 frt. 08 kr. végrehajtási valamint 11 frt. megállapított jelenlegi és még felmerülendő költségeknél kielégítése végett 1884 évi Julius hó 29-ik napján d.e. 9 órakora kebelbeli telekkönyvi hatóság helyiségében az ezen törvényszék területén fekvő Pancsova város 951 számú telekkönyvben foglalt következő ingatlan u. m. az A + 1 sorsz. 1716 hrsz. és 1316 öszs. számú ház és 229□-öl udvar 2818 frt. ezennel megállapított kikiáltási ár mellett külön elfognak árvereztetni és akkoron magasabb ígéret hiányában a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban bánatpénzül letenni.

Kelt Pancsován a kir. törvényszék telekkönyvi osztályának 1884. április hó 28-án tartott üléséből.

Lemberger, Popovics,
jegyző. 1—1 elnök.

473 sz.
tlkvi 1884.

Árverési hirdetmény.

A pancsovai kir. törvényszék mint tlkvi hatóság részéről, ezennel közhírré tétetik, hogy Grubics Anna végrehajtatónak Marinkovics Illia hagyatéka és Marinkovics szül. Vojnov Lenka, végrehajtást szenvedettek elleni 100 frt. tőkekövetelés, ennek 1879 évi január hó 1-től járó 8% kamatai, 72 frt. perbeli 8 frt. megállapított jelenlegi és még felmerülendő költségeknél kielégítése végett 1884 évi június hó 30-ik napjának d. e. 9 órakor a kebelbeli tlkvi hatóság helyiségében az ezen törvényszék területén fekvő Pancsova községe 1540 sz. tjkvben foglalt következő ingatlanok u. m. A + 1 sorsz. 2913 hrsz. 399 sz. ház 130□-öl beltelekkel 980 frt. becsértékben, 2 sorsz. 5255 hrsz. 792□-öl szőlő 518 frt. becsértékben, 5256 hrsz. 770□-öl szántó 88 frt. 50 kr. becsértékben és 3 sorsz. 9276 hr. sz. 1st hold szántó 242 frt. ezennel megállapított kikiáltási ár mellett külön külön elfog árvereztetni és akkoron magasabb ígéret hiányában a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban bánatpénzül letenni.

Kelt a pancsovai kir. tvszék mint tlkvi hatóságnak 1884 évi április hó 1-én tartott üléséből.

Kállay, Hergloz,
jegyző. 1—1 elnök.

4002 szám
tlkvi 1884.

Arverési hirdetmény.

A pancsovai kir. tszék, mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy May Mark pancsovai lakos végrehajtatónak Dimitrievic Jettimie illancsai lakos végrehajtást szenvedett elleni 300 frt. tőkekövetelés ennek 1882 évi Martius hó 1-ső napjától járó 6% kamatai 24 frt. 38 kr. perbeli 13 frt. 10 kr. megállapított jelenlegi és még felmerülendő költségeknél kielégítése végett

1884 évi Junius hó 30-ik napjának délelőtti 9 órakor Illancsa község házánál az ezen törvényszék területén fekvő Illancsa községe III kül. 1119-ik számú telekjegyzőkönyvében foglalt következő ingatlanok u. m. 64 hr. ház és 470 -ik számú házhelyből végrehajtást szenvedettet megillető fele rész 1250 frt. ezennel megállapított kikiáltási ár mellett elfog árvereztetni és akkoron magasabb ígéret hiányában a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban bánatpénzül letenni.

Kelt Pancsován a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1884 évi Április hó 15-én tartott üléséből.

Dr. Kállay, Hergloz,
jegyző. 1—1 elnök.

4006 szám
tlkvi 1884

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

A pancsovai kir. törvényszék mint tlkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy özvegy Peicsics Anna, budapesti lakos végrehajtatónak Peics szül. Popovics Drága és társai végrehajtást szenvedettek elleni 500 frt. tőkekövetelés ennek 1878 évi április hó 8-ik napjától járó 6% kamatai, 37 frt. 95 kr. perbeli 14 frt. 20 kr. megállapított jelenlegi és még felmerülendő költségeknél kielégítése végett 1884 évi Junius hó 23-án délelőtti 9 órakor a kebelbeli tlkvi hatóság helyiségében az ezen törvényszék területén fekvő, Pancsova községe 126 számú telekjegyzőkönyvében foglalt következő ingatlanok u. m. A + 1. sorsz. 210 hr. sz. a foglalt 2121 sz. ház és 69 □-öl területű udvartelek 1470 frt. ezennel megállapított kikiáltási ár mellett elfognak árvereztetni és akkoron magasabb ígéret hiányában a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

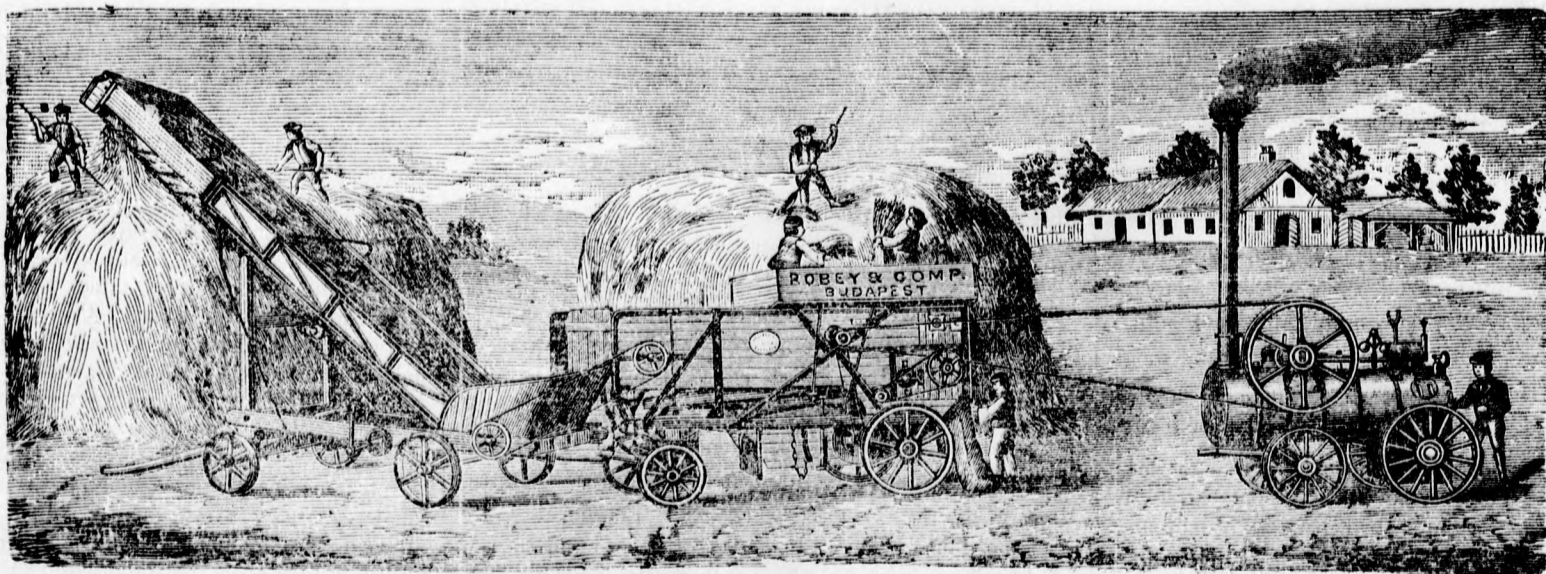
A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban bánatpénzül letenni.

Kelt a pancsovai kir. tszék mint tlkvi hatóságnak 1884 évi április hó 15-én tartott üléséből.

Dr. Kállay, Hergloz,
jegyző. 1—1 elnök.

ROBEY & Comp.

Budapesten, Üllőiút 35.

Gőzeséplőgép-készleteket venni szándékozók szivesedjenek a gyári árak iránt ROBEY & Comp. hoz mint az eredeti vasgerendás eséplőgépek gyárosaihoz fordulni. 2^{1/2}, 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű eséplő szedetek gyárunkban mindenkor készleten vannak.

12—7